КАКВО ТРЯБВА ДА ПРАВИМ, КОГАТО СМЕ ПРИ ИЗПОВЕДНИКА? - част 2

Тук е необходимо да направим следното:

1. **Да помним, че сме дошли в Христовата лечебница, дето видимият лекар е свещеникът, а невидимият Сам Христос.**
2. **Да изповядваме греховете си без лъжлив срам.**
3. **Да не търсим извинения за тях.**
4. **Да не укриваме съзнателно абсолютно нищо.**
5. **Да не се изповядваме с общи фрази, които нищо не значат.**
6. **Да казваме сбито, но точно характера на всеки свой грях.**
7. **Да не разкриваме чужди грехове и да премълчаваме по възможност имената на лицата, които са ни подвели към грях, или които по наша вина са съгрешили с нас.**
8. **Да не се хвалим пред духовника с някакви наши добродетели.**
9. **Да не хвърляме вината върху другите, а само върху себе си и**
10. **Да имаме искрено желание занапред вече да не грешим.**
11. **Когато отиваме на изповед, ние влизаме в Христовата лечебница.** Тук сам Бог е Лекарят, защото единствено Той може да умъртвява и оживява, да съди и милва, да наказва и прощава. Свещеникът е само свидетел и пълномощник Божий. Затуй, изправени видимо пред духовника, а невидимо пред Самия Христа, с голям трепет трябва да пристъпим към великото тайнство на духовното очистване! Свещеникът слуша изповедта ни, а Бог ще я приеме! Свещеникът ще прегледа душата ни, а Бог ще я излекува! Свещеникът ще предпише лекарствата, а Бог ще стори чудото на духовното обновяване!

Внимавай, прочее, християнино, в каква лечебница си дошъл! Да не би поради лекомислие или небрежност, поради невежество или неуместен страх да си отидеш неизлекуван!

Ако истински се боиш от Бога, бъди безстрашен, когато застанеш да изповядаш своите грехове! Не бой се! Съдията, пред Когото стоиш, е безкрайно милостив! Той е страшен само за онези, които не се боят от Него и в лекомислието си отказват да се каят.

2. **Изповедта ти трябва да става без лъжлив срам.** На тоя свят почти всички ние живеем в

> едно фарисейско лицемерие! Едни сме, а за други искаме да минем; не се показваме такива навън, каквито сме отвътре. Желаем хората да имат добро мнение за нас, затуй скриваме лошите качества, а показваме добрите. А ако нямаме добри, хвалим се с измислени добродетели. Затуй ще срещнете не рядко в живота хора, които имат доброта в лицето, но не и на сърцето. Не тъй ли се лъжем почти всички ние взаимно в живота? Но трябва ли да лъжем, когато сме застанали на изповед?

Вярно е, не е лесно да се покажеш на духовника си грешен, когато пред хората изглеждаш добър. Срамно ти е да разкриеш недостатъците си. Но как ще се излекуваш, докато спотайваш болестта си? Ти побеждаваш срама си, когато отиваш на лекар да те преглежда тъй лекуваш тялото си. А защо се срамуваш, когато отиваш при духовника да лекуваш душата си? Не виждаш ли, че срамът е пречка за твоето спасение? Затуй отхвърли срама и се хвани за решителността! Трябва да се срамуваш, когато грешиш, а не когато изповядваш греха си! Бог е свързал срама с греха, а решителността с изповядването. Не слушай дявола, който извратява Божия ред и ти внушава срам при изповядването на греха, а решителност при извършването му. Той е обърнал всичко с главата надолу, за да те погуби!

Когато знаменитият Сократ минавал по една атинска улица, зърнал един свой ученик, който излизал от къщата на някаква блудница. Юношата се засрамил от лицето на учителя си и се дръпнал бързо, за да се скрие вътре. “Младежо, – му рекъл тогава Сократ, – не е толкова срамота да излезеш от такава къща, срамота е да стоиш в такава къща!” О, християнино! – ще кажа аз, – не е толкова срамота да изявиш навън греха си при изповедта, срамота е да стоиш в него, т. е. да го криеш от духовника си. Св. Василий Велики говори: “Спотайваният грях е една неизлечима болест на душата”. Как можеш ти да се лекуваш от болестта си, когато я криеш от лекаря?

Някои се срамуват да се изповядват, понеже заемали служби и били високопоставени лица. Но вижте примера на епископа Потамий! Той бил на почтена възраст, прочут с добродетелите си, образец на целомъдрието. Тъй се случило, обаче, че паднал в грях. Ала веднага пак станал и намислил да се покае пред събора на всички епископи, които щели скоро да се съберат в неговия град. Когато се открил съборът, общоуважаваният епископ Потамий бил избран за председател. Той взел да усеща в сърцето си страшна борба между срама и сърдечното съкрушение. – Потамий, думал му от една страна срамът, – нима ще се изповядаш публично? – Потамий, викало му от другата страна съкрушението, що се бавиш, та не вършиш още онова, което си намислил? – Не те ли е срам от хората? – внушавал срамът. – Ти се срамувай от Бога! – съветвало съкрушението. – Но ти си архиерей! Ще станеш за съблазън! – внушавал срамът. – Тъкмо поради това, че си архиерей, трябва да дадеш на света един голям пример! – викало съкрушението. Накрая то победило, а срамът се оттеглил. Потамий станал от стола си и изповядал пред всички греха си. Зачудили се на такава изповед и самите ангели на небето!

Ако един архиерей не се засрамил да изповяда пред цял събор греха си, защо ще се срамим тайно пред един служител Божий да си кажем греховете? Щом ги кажем, те престават да са грехове. Когато Давид изповяда греховете си пред Натана, чу веднага утешението: “Господ сне от тебе греха ти” (2 Цар.12:13). А неизповяданият грях оставя неизлечима, смъртоносна рана на душата. Затуй нека смело се изповядаме!

3. **Когато сме застанали пред съда на доброволната изповед, не трябва да търсим**

извинение за греховете си. Нека се помъчим в доброволно самоизобличение! Тази мъка е изкупителна! Нека се изчервим от стеснение! В

пламъците на самоизобличението изгарят греховете ни. Но ако речем да се извиняваме, да се оправдаваме, свършено е със спасителността на нашата изповед. Що значи изповед? Покаяние! А истинно каещият се знае само едно да плаче и да иска милост. Рече ли да се оправдава, да хитрува, всичкото му покайно настроение ще се изпари. В тайнството Изповед покайното настроение е нещо много съществено! Всичко туй трябва да си припомним, защото има много християни, които се изповядат, все искат с нещо да оправдаят себе си. Макар и да казват греха си, все гледат да го омаловажат и омекотят, все търсят някакви смекчаващи вината обстоятелства, та да излязат по-невинни! Те трябва да знаят, че небесното съдилище не прилича на земното. Пред земния съдия подсъдимият гледа по-невинен да се представи, за да бъде оправдан. Пред Божия съд е обратното: който повече се самоукорява, повече се оправдава.

Та Иисус Христос нали затова ни вика при себе си, за да ни опрости всички волни и неволни грехове! Никоя религия не проповядва такъв любвеобилен към човеците Бог, както нашата!

Разказва се за блажени йероним, че той като живял в Палестина и се подвизавал във Витлеемската пещера, дето се е родил нашият Спасител, имал на Рождество Христово чудно видение. Явил му се Иисус Христос като Младенец и го запитал: “Йерониме, сега, когато всички ми подаряват по нещо, ти какво ще ми дадеш?” “Добродетелите и молитвите си!” отговорил блаж. йероним. “Това добре, но какво друго още?” “Сърцето си, душата си и цял себе си!” “И това приемам, но Аз искам още нещо от тебе!” “Но какво друго мога да Ти поднеса, Господи?” недоумявал подвижникът. “Дай ми греховете си!”

Блажени йероним съкрушено взел да плаче. Той попитал през сълзи: “И за какво са Ти, Господи, греховете ми?” “Аз искам да ги взема върху Себе Си!”

Чувате ли? “Дай ми греховете си!” Иисус Христос иска от нас нашите грехове! Да му ги дадем в светото тайнство Изповед и Той ще ни ги опрости!

4. **Пред духовника не бива да укриваме абсолютно нищо съзнателно.** Ако забравим неволно някой грях, трябва да го изповядаме следващия път. Но да укрием нещо, в което ясно ни изобличава съвестта ни, то значи да направим греха си двоен: двоен поради това, че веднъж сме го извършили и втори път сме го укрили!

Не крий греха в душата си! Той е смъртоносна болест. Той е язва, която ако не се оперира, може да те вкара в гроба. С прикриването на греховете правим най-голяма услуга на дявола, който ни кара да вършим беззакония, а след това да ги пазим в душата си като негови съкровища, които ще му служат като обвинителен материал срещу нас. Изповядай всичко, което петни съвестта ти! Колкото смет сам изнесеш от душата си, толкова ще бъде пометена от Божията благодат. Който греши, влиза в съюз с дявола. А който се изповядва, скъсва приятелството си с бесовете. Изповедта е предателство по отношение на дявола. Тя е единственото добродетелно издайничество.

Епископ Игнатий Брянчанинов прекрасно поучава: "Чрез изповядването на греховете се разваля дружбата с демоните. Ненавистта към греховете е признак на истинско покаяние и на решимост да води човек добродетелен живот. Ако ти си придобил навик да грешиш, по-често изповядвай греховете си и скоро ще се освободиш от греховния плен. Леко и радостно ще последваш Господа Иисуса Христа. На оногова, който постоянно предава своите другари, те му стават врагове, отдалечават се от него като от предател, който търси постоянно тяхната сигурна гибел, а който изповядва греховете си, от него те отстъпват, понеже греховете се основават и крепят върху гордостта на падналото естество и не търпят изобличение и позор".

5. **Не бива да си служим при изповед с общи фрази, които нищо не значат.** Мнозина, особено измежду изповядващите се за първи път се учат какво да говорят пред духовника, когато отидат при него. Било поради стеснение, било поради неопитност, те приказват често пъти неуместни неща и си отиват от изповедта без полза.

Една християнка решила да се изповяда, но не знаела как да постъпи. Обърнала се за съвет към друга жена, и тая я научила: "Кажи: "Във всичко съм виновна!", и готово." А, то било много просто, си казала първата християнка и окуражена застанала пред Божия служител.

Когато свещеникът я запитал за греховете Б, тя спокойно рекла: "Отче, във всичко съм виновна!" и помислила, че е свършила изповедта си. "Ами коне крала ли си?" запитал я неочаквано той. "Как да съм крала коне?!" зачудила се тя. "Не ми е минавало през ума да върша такъв грях!" "А, значи ти не във всичко си виновна!" рекъл мъдро духовникът. "Има хора, които и коне крадат. А ти, оказва се, не си вършила този грях.

Дай тогава да видим поотделно в какво си съгрешила!" тъй той я довел до истинска изповед.

6. **Когато се изповядваме, трябва да казваме сбито и точно характера на всеки свой грях.** Видяхме, че общите фрази не ползуват изповядващия се. Той трябва да предаде поотделно всяко свое съгрешение пред Бога. Разбира се, това не значи, че той трябва да започне да разказва дълги и подробни истории. Духовникът е обикновено твърде зает човек. През време на говеенето, особено пък преди Причастие, мнозина чакат при него реда си да се изповядат. Затова са нужни сбитост, точност и краткост. За да се постигне това, препоръчва се да се записват предварително на листче греховете и да се прочетат през време на изповедта. Не чакай свещеникът да ти задава въпроси! Много е по- голяма ползата, когато ти сам казваш греховете си. Ако изповедникът те спре и, за да си изясни твоето духовно състояние, ти зададе някой въпрос, длъжен си да отговориш точно, без заобикалки.

Някои хитруват на изповед, и смятайки, че могат да надхитрят и Бога, вместо накратко да

определят характера на греха си, напр. “мразя съседа си”, от неуместно желание да не се изложат, започват да разказват дълги и излишни истории, как съседът им ги мразил, как им пакостил и т.н. или вместо да кажат: “Откраднах еди-какво си”, захващат да обясняват как е останала у тях някоя чужда вещ. Това не е изповед, а глупаво хитруване пред Бога.

7. **На изповед не бива да разказваме чужди грехове, а само своите, като премълчаваме по възможност имената на лицата, които са ни подвели към грях, или които сме съблазнили да грешат с нас.**

Мнозина не спазват това тъй естествено правило и изпадат в следната нелогичност: като идват да изповядват своите грехове, през цялото време разправят само за чуждите: “Тя, снаха ми, туй и туй направи! Мъжът ми е един невъзможен грубиянин!” или “Жена ми не ми се покорява, много лош характер има и е постоянно в кавга с мене и с домашните ми. Един мой приятел, на име тъй и тъй ти го познаваш, отче, много ме оскърби. А еди кой-си, отче, стори това и това!”

Туй не е изповед да обвиняваш другите, вместо себе си. То е по-скоро осъждане на другите. Които тъй постъпват, идват при духовника грешни, а си отиват още погрешни!

8. **Някои пък, като дойдат на изповед вместо да се самоизобличават, което е и естествено, и потребно, и полезно в изповедта, започват най-неочаквано да се хвалят:** “Аз, отче, нито съм убил, нито съм откраднал! Нито съм пияница! Живея си най-порядъчно. Ползувам се с почитта на моите съседи и приятели. Е, като човек, може някога нещо да съм съгрешил, но сега вече нищо не помня! Съвестта ми е спокойна!”

Това ужасно самодоволство е по-голям грях и от ония грехове, които такъв човек се хвали, че не е извършил, защото е затънал в бездната на греха тъпата самодоволна гордост.

Много хора стигат до притъпяване на нравственото си чувство и до съзнанието, че не са грешни, поради дългото стоене далеч от Божията благодат, която се дава чрез тайнствата на Христовата Църква. За един такъв човек ми е разказвал ревностният Христов служител от с. Чепеларе, покойният протойерей Евстати Янков:

“Моят енорияш Бочо беше пияница. Той скъса с Църквата и киснеше все в кръчмата.

Дълго време не дойде нито да се изповяда, нито да се причасти.

Една вечер ме повика сестра му, която беше много благочестива християнка.

-Ела, отче, да изповядаш и причастиш Бочо. Той не е болен, но понеже знам, че няма да дойде при тебе, ела ти при него!

Отивам. Обяснявам му, колко хубаво е за него да се изповяда. А той само мълчи. Питам го, какво има на съвестта си. Мъчи ли го нещо?

-Нямам нищо. Съвестта ми е спокойна, – казва той.

-Ама, как така нямаш? Нима не си грешен човек!

-Нищо лошо не съм направил.

-А искаш ли да се причастиш?

-Защо не! Да се причастя, — равнодушно отговори той.

-Добре! Утре ще дойда у вас със св. Причастие.

Връщам се в къщи. А на душата ми нещо тежи, тежи!

Сестрата на Бочо го приготвила за св. Причастие — помогнала му да се измие, дала му чисти дрехи да се преоблече.

На другия ден аз нося Св. Дарове към Бочови. Но срещат ме познати и ми казват:

-Бочо тая нощ умря внезапно!

Аз цял изтръпнах от ужас. Види се, Бог не го допусна до св. Причастие, понеже той не искаше да се изповяда и смири пред Бога, като се признае за грешен".

9. **Когато се изповядваме, трябва да хвърляме вината не върху другите, а върху себе си.**

В рая нашите прародители Адам и Ева съгрешиха: ядоха от дървото със забранените плодове. Бог ги повика да се изповядат, готов да им прости: "Адаме, де си? Ево, що си направила? О, ако бяха изповядали доблестно греха си! Да бяха признали вината си! Да не бяха прехвърляли отговорността всеки върху другия! Да беше казал Адам за себе си: "Боже, прости ми! Аз съм виновен!" И Ева да бе побързала да признае: "Не, Господи. Адам не е виновен, защото аз му дадох да яде от забранения плод!" Ако така бяха постъпили, нямаше да бъдат изгонени от рая.

Вместо това, какво направиха те? Когато Бог им заговори, те взеха да се оправдават и да хвърлят вината един върху друг. "Адаме, що си направил?" "Не аз, Господи, а жената — тя е виновна!" "Ево, какво стори?" "Не аз, Господи, змията, тя ме прелъсти". И двамата скриха вината си. Затова бяха изгонени от рая.

Но не постъпват ли мнозина измежду нас като Адам и Ева?

Когато отидем на Изповед, духовникът пита: "Адаме, в какво състояние си? Ево, що си сторила?" Ние се самооправдаваме, крием греховете си, хвърляме вината върху други. Това не е изповед! Истинската изповед е доброволно себеизлагане пред изповедника, безстрашно себеобвинение, дълбоко съкрушение, нелицемерно съжаление за греховете и истинско желание за изправление с Божията помощ.

10. **Венецът на истинското покаяние е твърдото намерение занапред да не грешим повече.**

Има хора, които се изповядват, само за да могат да се причастят. Те се ръководят от мисълта, че приемането на Причастие без Изповед е тежко огрешаване на душата. Но в сърцето си не вземат решение да започнат нов живот. Те си мислят: ще греша до следващата изповед и пак ще се покая. Щом има изповед, не е толкова страшен грехът! А някои дори бързат да сторят желаните, но неизвършени грехове, докато не са се изповядали, та да могат да ги отчетат на предстоящата им изповед. Всичко това е гнусно и долно пред Господа! Изповедта не ползува

оногова, който съзнателно върви по греховните прищевки на своята извратена воля и тъпче преднамерено Божиите заповеди. Такъв човек, който създава в себе си греховни навици, напразно се чуди, защо, като се изповядва, не може да се поправи! Той не може да се поправи, понеже сам не желае това.

Св. Василий Велики говори: “Не онзи изповядва своя грях, който казва: “Съгреших”, а после продължава да си стои в греха, но този, който според думите на псалома е намерил своя грях и го е възненавидял. Каква полза ще принесе на болния грижата на лекаря, когато страдащият от болестите здраво се държи за това, което е разрушително за живота? Също тъй, няма никаква полза от прощаването на неправдите на оня, който продължава да ги върши, и от отпускането на греха на разпътството няма полза онзи, който продължава да живее разпътно… Премъдрият Домостроител на нашия живот иска, щото онзи, който е живял в грехове и после е дал обет да почне нов живот, да тури край на миналото и след извършените грехове да положи начало, като обновен за нов живот чрез Покаянието”.

За да имаме истинска полза от Изповедта, трябва твърдо да решим занапред вече да не грешим. Истинското покаяние, според св.Отци, се състои тъкмо в това, да не повтаряш вече греха си! “Който с надеждата, че ще се покае, си позволява да съгрешава, съзнавайки греховността на стореното”, казва св. Исаак Сирин, той постъпва по отношение на Бога коварно. Него смъртта неочаквано поразява, и той не доживява до времето, което е предполагал да посвети на добродетелта”.

За да имаме истинска полза от изповедта, трябва твърдо да решим занапред вече да не грешим. Истинското покаяние, според св.Отци, се състои тъкмо в това да не повтаряш вече греха.

За да стане това с нас, трябва при изповедта си да желаем от все сърце да започнем занапред нов живот. Имаме ли това спасително желание, нека бъдем сигурни, че Бог непременно ще ни помогне.

Автор: Архим. Серафим (Алексиев)

Източник: Забравеното лекарство